

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้พิพากษาประจำกระทรวง เฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๕

การที่ผู้พิพากษาได้กล่าวคำปฏิญาณก่อนที่จะเข้ารับหน้าที่ครั้งแรกนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้พิพากษาทุกคน แม้จะไม่ใช่ผู้พิพากษา คำปฏิญาณใดๆ ก็มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการกล่าวสัตวาจา ซึ่งสัตวาจานั้นเป็นแก่นหรือเป็นรากฐานของการทำงาน หรือการดำรงชีวิตที่ดีที่งาม ที่มีความก้าวหน้า มีความสำเร็จ

สัตวาจานั้นจะต้องตั้งตั้งแต่เด็กตลอดมา สัตวาจาถือเป็นการตั้งใจ ตั้งจิตตั้งใจ วาจานั้นก็เป็นคำพูดออกมา แสดงถึงคำพูดนั้นก็ต้องออกมาจากใจ คือเป็นการตั้งใจที่จะทำอะไรเพื่อความสำเร็จในงานนั้น อย่างเมื่อเป็นนักเรียนในโรงเรียน อยากที่จะผ่านพ้นการศึกษาไปให้ได้ให้เป็นประโยชน์ ก็จะต้องตั้งใจที่จะเรียนที่จะรู้ จะทำอะไรต้องตั้งใจ การตั้งใจนั้นมีสิ่งสำคัญที่จะต้องมาประกอบ คือความตั้งใจในทางที่จะให้ถูกต้องตามหลักหรือตามธรรม โดยมากเวลาบอกว่าให้อยู่ในศีลในธรรมหรือให้เป็นคนดีนั้น ฟังดูแล้วออกจะรำคาญ เพราะว่าคนเราก็อยากได้ความสำเร็จ แต่เวลาถูกเตือนว่าให้ทำดีให้อยู่ในศีลในธรรม ออกจะรำคาญ แต่แท้จริงตามธรรมชาติหรือตามความเป็นจริง ถ้าตั้งใจให้อยู่ในระเบียบหรือในหลักย่อมมีความสำเร็จทุกอย่าง มิใช่เฉพาะสำหรับงานความยุติธรรมอย่างที่ทำนทั้งหลายจะต้องรับ แต่ทุกด้านถ้ามีความตั้งใจทำงานหรือทำการใด ให้ถูกต้องตามหลักวิชาที่ถูกต้องตามคลองธรรม ก็จะทำให้สิ่งนั้นสำเร็จ ความสำเร็จคืออะไร มิใช่สำเร็จเพื่อแสดงว่าเป็นคนมีศีลมีธรรมเท่านั้น สำเร็จเพื่อความสำเร็จของตัวเอง เพื่อจะทำให้มีความสุข มีความพอใจ ฉะนั้นตลอดมาจนถึงบัดนี้ทุกคนก็จะต้องได้ตั้งสัตวาจา หรือตั้งใจมามากหลายแล้วถึงได้มีความสำเร็จมาถึงวันนี้ มาถึงขั้นที่เป็นผู้พิพากษาก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้พิพากษาประจำกระทรวง และต่อไปก็จะได้ไปทำหน้าที่ต่างๆ งานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความยุติธรรม ก็จะต้องตั้งใจตามที่ได้ฝึก ได้กล่าวคำปฏิญาณว่าจะซื่อสัตย์สุจริต จะ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ไต่บันทึกพระสุรเสียงไว้

ไม่คล้อยตามอคติ จะตั้งใจเพื่อความยุติธรรมและความมั่นคงของประชาชน สิ่งเหล่านี้ก็คงเข้าใจดีแล้ว แต่ว่าถ้าให้กล่าวคำปฏิญาณก็ยิ่งหนักแน่นขึ้น ต่อไปเมื่อได้กล่าวคำปฏิญาณและระเบียบท่านไม่ได้บอกให้กล่าวคำปฏิญาณต่อไปอีกทุกวัน หรือเป็นระยะ ๆ แต่ความจริงก็ต้องกล่าวคำปฏิญาณอย่างนี้ในใจตลอดเวลา จึงจะมีความสำเร็จตามหน้าที่ที่ได้ตั้งไว้แก่ตัว ฉะนั้น การที่กล่าวคำปฏิญาณนี้เป็นวิธีการ ขอให้ทบทวนคำปฏิญาณนี้ตลอด เพราะว่ามันสำคัญมาก โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ผู้พิพากษา ถ้าผู้พิพากษาขาดความยุติธรรมคือความเป็นกลาง กลไกต่าง ๆ ของประเทศชาติก็จะต้องเสื่อมโทรมลงไปไม่น้อย และคนก็จะไม่มีที่พึ่ง เมื่อเป็นเช่นนั้นสังคมก็จะอลเวง พวกเราทุกคนจะเป็นผู้ที่มีหน้าที่ใดก็ตาม จะเดือดร้อนกันทั้งนั้น

ฉะนั้น ท่านทั้งหลายมีโอกาสที่จะทำหน้าที่อย่างนี้ก็ควรที่จะทำอย่างเต็มที่ นอกจากหน้าที่โดยตรงของผู้พิพากษา ก็มีหน้าที่ของพลเมืองดีผู้มีความรู้สูง และมีฐานะเป็นที่นับถือของประชาชน จึงต้องปฏิบัติตนปฏิบัติงานให้เป็นที่น่าเชื่อถือโดยแท้ของทุกคน ทั้งประชาชนทั่วไป ทั้งเพื่อนข้าราชการ โดยเฉพาะข้าราชการในกระทรวงยุติธรรมก็ต้องให้เป็นที่น่าเชื่อถือของทุกคน ทั่วทุกชั้น ทุกวัย ทุกเพศ ถ้าทำเช่นนั้น ท่านทั้งหลายเองก็จะรู้สึกว่าการสมเกียรติของตัว มีศักดิ์ศรี มีประโยชน์ งานที่ทำในโรงศาลก็ทำให้ตรงทุกอย่าง ในการดำรงชีวิตก็ทำให้ตรงเป็นตัวอย่าง ในที่สุดถ้าไปเป็นผู้พิพากษาที่ใดก็ตาม เมื่อเข้าโรงศาลก็ต้องพยายามที่จะทำตามกฎเกณฑ์ คือรับฟังด้วยความเป็นกลาง และตัดสินด้วยความเป็นกลางตามบทกฎหมาย นอกโรงศาลก็เป็นตัวอย่างที่ดีของคนที่มีสะอาดบริสุทธิ์ ของคนที่มีชีวิตที่ซื่อตรง และเป็นที่น่าเชื่อถือ ถ้าไปดูความเป็นอยู่ของประชาชนที่ใดที่เดือดร้อน ก็นำมาคิดเพื่อดูว่าจะทำอะไรสำหรับให้ชีวิตของประชาชนที่มีจำนวนมากที่แร้นแค้น ให้มีความเป็นอยู่สบายขึ้น ถ้าประชาชนมีความเป็นอยู่สบายขึ้นสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้นั้น จะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะป้องกันสิ่งที่เข้ามาในโรงศาลคือคดีต่าง ๆ ซึ่งต้องนับว่าคดีที่เกิดขึ้นและเข้ามาตัดสินในโรงศาลส่วนมากก็เป็นเรื่องของอับมงคล เราก็ป้องกันอับมงคล ด้วยการไปศึกษาและเข้าไปพยายามช่วยเหลือสังคมในภายนอกโรงศาล

การที่จะเอาใจใส่สังคมนอกโรงศาลนี้มี ๒ ทาง ทางตรงก็มีการให้คำแนะนำในเรื่องกฎหมายแก่ประชาชน ซึ่งโดยมากเวลาขอร้องให้ผู้พิพากษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายมาช่วยประชาชน ช่วยสังคม ก็กล่าวว่าไปช่วยให้คำแนะนำแก่ประชาชนในศาลกฎหมาย

นั้นทางหนึ่ง อีกทางหนึ่งก็คือพยายามไปช่วยในชีวิตประจำวันของประชาชน เอาใจใส่สนใจ ทั้งในใจและการกระทำ ดังนั้นก็จะได้กระทำหน้าที่ครบถ้วน ทั้งในฐานะผู้พิพากษา ทั้งในฐานะผู้ที่มีความรู้ ผู้ที่มีคุณธรรม ฉะนั้น การที่ได้กล่าวปฏิญาณจึงขอให้ทบทวนอีกครั้งหนึ่ง ระลึกถึงทุกขณะก็ดี ทำทุกวันก็ดี ว่าได้กล่าวคำปฏิญาณเช่นนี้แล้ว และก็ทำตาม คำปฏิญาณที่ตั้งใจที่จะทำงานให้ซื่อสัตย์สุจริตเที่ยงตรงนั้น จนกระทั่งทำให้เรามีความสุขได้ ก็มีความพอใจว่างานหรือการกระทำอย่างดี มีความสำเร็จ ต่อไปก็จะได้มีความนับถือตัวเองได้อย่างเต็มที่ ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้รักษาคำปฏิญาณนี้ และระลึกถึงอยู่เสมอ อาจจะไม่ระลึกถึงถ้อยคำ แต่ระลึกถึงเจตนา ก็ระลึกถึงความหมาย จะได้ความเจริญทุกอย่าง

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังกายและโดยเฉพาะกำลังจิตใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษานี้ให้ดีที่สุด ขอให้ได้ประสบแต่ความเจริญความสำเร็จทุกคน.